ქვირა, 12 ივლისი 1915 წ. ფასი 10 კაპ.

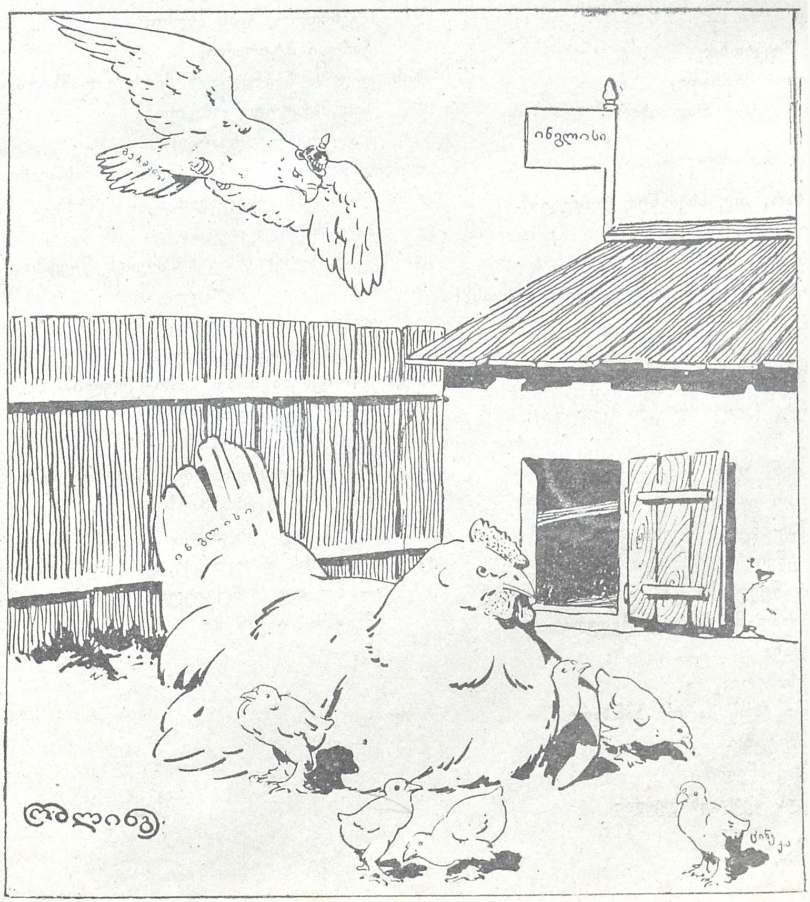

ინგლისი თავისი ახალშენებით და გერმანია.

ეშმაკი იცინის!

ეშმაკი იცინის,
ეშმაკი ხარხარებს!
დალახვროს გამჩენმა, ნეტა რა ახარებს?!

—

აღმეძრა სურვილი
მიზეზთა გაგების;
ვინ იცის: სამოთხე დაემხო აგების?
ვინ იცის: იქნება
მზემ პირი დამალა,
იქნება მოისპო ვარსკლავთა ამალა
და იგი სამყაროს
ჯოჯოხეთს ადარებს,
ამიტომ იცინის, ამისთვის ხარხარებს?!

—

მიველ და შევკითხე:
— ძმობილო! მითხარი,
ეგრე რათ იცინი, ეკრე რათ იხარი?

შენ ჩვენებური ხარ, თუ სხვაგნით მოსული?
მაცნობე, რას იტყვი
შენ ისეთ საამოს,
რომ ჩვენს გულს, დაჩაგრულს, მოეტკბილ მალამოს?!

—

მან თვალი ამავლო,
ამხედა, დამხედა
და შემდეგ მომიყვა (არც ძლიერ მკვახედა):

—

— გუშინ წინ, ჯერ კიდევ
მზეს ტკბილათ ეძინა,
ქვეყანას საამო შავ-ბნელი ეფინა,
რომ სევდა ეწვია
გულს ჩემსას წყეულსა
და ავყევ მთის პირად მე ბილიკს ჩვეულსა.
მინდოდა მენახა
იქ ბრძოლა საზარი;
ზარბაზანთ ქუხილი, მთა ბართა ზანზარი...
მინდოდა დამეტკბო
მით სული შავ-ბნელი
და უკუეყარა გულს სევდა-ნაღველი.

—

— ავედი მწვერვალზე.
ძირს ველი გაშლილა...
მებრძოლთა რაზმები ღამითვე აშლილა.
სდუღს მთელი მიდამო,
მთა ცეცხლის მფრქვეველი...
გულს წითლათ იღებავს ხავერდის ტყე-ველი
იქ მთა დგას, აქ მთა დგას
დაჭრილთ და მოკლულთა
ზედ ბრძოლა სწარმოებს დამხდურთ და მოსულთა,
გრიალებს და მოსთქვამს
არემო მკვნესარი
ვთქვი: — რასაც ვეძებდი ვიპოვე, ეს არი.
მაგრამ გულს, უმაძღარს,
არ ყოფნის არც ესა,
რა ტანჯვა-წამებაც აქ კაცმა დასთესა
და სევდა თანა მდევს,
ვით მწუხრის აჩრდილი
შემუსვრა იმისი არ დარჩა ადვილი.

—

შევხედოთ, ჩემს ახლო,
ჭაბუკი მტირალი,
ზის კლდისა ნაპრალთან ძირს გადამზირალი.
ზის მარტოდ, ობოლი,
და ცრემლი ღვარადა
თვალთაგან გადმსოჩქეფს ღაწვთ დასაღარადა.
მოსთქვამს ის ეული,
ჰგმობს ვიღაც ევასა
და ზეცად აღავლენს ცხოვრების წყევასა.

—

ვთქვი, — ესე ჭაბუკი,
აქ ცრემლად ქცეული
მიჯნური იქნება მთად გამოქცეული...
ბედს თვისას დასტირის,
ბედს მუხანათურსა
და აფრქვევს მლაშე წყალს თვალთაგან ნაწურსა.
შევკითხე: — ვინა ხარ?
მსურს მეცა ვიცოდე,
ცრემს ვისთვის დაფრქვევ, ვისათვის იწოდე..
— ნუ თუ შენც ველარ მცნობ?
(შემესმა მისგან მე

—

ეშმაკი.

ჰაეროპლანით მოგზაურობა.

(უმაღთულო ტელეგრაფით გადმოტემული მოხსენება).

„სადაც არ იყოს, გაცლა სჯობს,
კარგისა მამაცისაგან“.

დავით სარდალი.

დიდო ეშმაკო, მათრახოვანო! ოდეს საქართველოს უშტაბო ლაშქარი უკანასკნელათ ეთხოვებოდა თავის დიდებულ სარდალს, სიტყვაკაზმულობის მოელვარე ვარსკვლავს, სათაყვანო მგოსანს (ღვანკითელი არ გეგონოთ) და „მოგონებათა“ ავტორების მიერ სამარეში უდროოოთ გაძახილ მხცოვან აკაკის—მაშინ ერთმა, კეთილი წარსულის მქონემ, ხოლო ამჟამათ შტაბიდან გადაყენებულმა, დაზიანებულ საზოგადო მოღვაწემ სხვათაშორის შესჩივლა აკაკის უტყვ ცხედარს: „ხედავ?! შენმა სიკვდილმა გააერთიანა საქართველო... ჯარი დიდი გვყოლია და მხოლოდ შტაბი-ღა გვაკლიაო“!

ამ სიტყვებმა, სწორეთ, ბრაზი მომგვარა!..

როგორ?! არა, როგორ გაბედა საჯაროთ ამ მტკნარი სიცრუეს განცხადება!.. თითქოს, ასე გამოდის, ჩვენ უშტაბონი ვიყოთ?! საკვირველია! შენ მაინც სად იყავი ამ დროს ჯოჯოხეთის მფლობელო? თუ ხსენებულ ექს-პუბლიცისტმა ვერ მიაკვლია შტაბი (ამის უფლება მას კარგა ხანია დაეკარგა)—შენ რათ არ განუმარტე, რისთვის არ დააადასტურე, რომ შტაბი არსებობს, იგი „რეალობაა“—რობაქიძურათ რომა ვსთქვათ, იგი „განსახიერებული სახიერებაა“, ხოლო იგი უხილავია, ფარულათ მომქმედი და მისი შემადგენელი ერთეულები საერთო საქმისთვის განცალკევებულათ ეწევიან საერთო საქმეს-თქვა?!.

მაპატივე კადნიერება, მაგრამ საყვედურის ღირსი ხარ! განა ჩვენი შტაბი დასაწუნებელია? აფსუს! მართალია, ხანდახან ლაშქარი ბორძიკობს, თორემ ჩვენი შტაბი! სამამაცო საქმეებს სჩადის ხოლმე; კმარა მეტიჩრული მორცხვობა!..

მომბეზრდა დიდო ეშმაკო, შენთვის მუდამ კონფიდიციალურ მოხსენებათა მოწვდენა უმავთულო ტელეგრაფით; დეე, ჯოჯოხეთისა ტარტაროზმა იგი შეამოკლოს, გამოსტოვოს ზოგი ადგილები, ინებოს რამდენიმე სტრიქონი საუზმეთ, ხოლო ამის მიუხედავათ, გამოქვეყნდეს ესე და ამი შემდგომათ მოწვდენილი მოხსენებანი!.. ასე აჯობებს: ნაკლები ჭორი იქნება...

როგორც იცი, დიდო მბრძანებელო, მშვიდობიანობის დროს შენგან ბოძებულ პასპორტს ვადა გაუვიდა. დაიწყო საშინელი ომი. იოცხლე, შენ კარგათ იცი რას ნიშნავს პასპორტი! სუნთქვის უფლება. თუ არ დაგავიწყდა, მეც ვსუნთქავ. ვერსათ ვერ მოვახერხე შეჩერება უპასპორტოთ. იძულებული გავხთი შენი მორჩილი ეშმაკუნა, საშვალება გამომენახა. ვიპოვე კიდეც და ვიმედობ, რომ მომიწონებ, ჯილდოზე წარმადგენ. რომ ასე არ მოვქცეულიყავი, შენ მიერ დავალებულ ქვეყნის დაზვერაზე უარი უნდა მეთქვა, შენი რისხვა უნდა დამემსახურებია.

შენც იცი: ომის დროს ადგილობრივ მკვიდრთა, მუდმივათ აქ მობინადრებზე მეტი გასავალი უცხო ტომს, ომში მოკავშირე (რას ნიშნავს გაუვრება!) სახელმწიფოთა შვილთა აქვთ, ამიტომაც სახელი ინგლისურათ შევიცვალე. უფლება მქონდა, არ მქონდა ფორმა შევიცვალე: საშხედროთ მოვიკარახჭინე და ჩინებული,—ცნობილი სტუდ. ახმეტელაშვილის მიერ გამოგონილი, შესანიშნავი, თვალთმაქცური კონსტრუქციის ორ ტენტრჯვანი შეჯაქვული ჰაეროპლანი შევიძინე, ერთობ იაფათ, რადგანაც სულ ერთი იყო, ის არავის არ სჭიროდა და ეშმაკის კარდა, ხორცშესხმული ვერ გამოიყენებდა დიდებულ აღმომჩენელის ნაწარმოებს.

მიღებულია, ჰაეროპლანს რაიმე სახელწოდება

უნდა ქონდეს. უნდა ებოძოს ამა ქვეყნის ღირსშესანიშნავ პირთა სახელი მის პატივსაცემლათ.

მე-კი, რასაკვირველია, არ გამიჭირდა ჩვენში ამგვართა აღმოჩენა, რადგან კარგათ იცი რა ლეგიონი გვყავს „დიდ მოღვაწეთა“, მაგრამ საქმე ის არის, რომ ჰაეროპლანის კონსტრუქცია რითიმე უნდა შეესაბამებოდეს, რითიმე უნდა წაგავდეს, როგორმე თავის თვისებებით უნდა ენათესავებოდეს მის ხასიათს, ვისიც სახელი ჰაეროპლანს მიენიჭება. მაგალითად, ვეებერთელა, მძლავრ ჰაეროპლანს რუსეთში „ილია მურომეცი“ ეწოდება, გერმანიაში „ცეპელინი“. ხოლო კოსტასა და სწრაფ ჰაეროპლანს, სახტი აგებულობისა—საფრანგეთში „მერკურის“ ან „არწივს“ არქმევენ ხოლმე და სხ.

ჩვენში-კი, კარგათ იცი, რამდენიც გინდა იმდენია „ურო-ბეცები“, მაგრამ სახელის მიცემამდის, ჩემი უბედურება ის იყო, რომ ჩემი ჰაეროპლანის კონსტრუკციის, მისი თვისებათა მონათესავე პირი ვერ აღმოვაჩინე ჩვენში. რა მექნა? დიდხანს ვივარაუდე: ჩემ მიერ შეძენილი მანქანის თვისება რომ მჩატე, მსრბოლავი, მოპარპალე, ცქრიალა-სრიალა ყოფილიყო „ქვარიანს“ ან „რობაქიძეს“ ვუწოდებდი, მძიმე, მკვახე აგებულების, რუმბივით შებერილი რომ ყოფილიყო ის დალოცვილი ჰაეროპლანი—„თავად დავითს“ დავარქმევდი.

მოლაყლაყე, აჭრიჭნებული, მოხმაურე აგებულობა რომ ქონოდა „მისიონერ მელქისედეკის“ ან „ნამოურავალ პლატონის“ სახელს მივაკუთვნიდი. აწრიპინებული, შეზარებული, აზღიპინებულ-მტირალე ხასიათისა რომ გამომდგარიყო „ფირცხალავას“ დავარქმევდი. ბორძიკი რომ სცოდნოდა, ეგრეთ წოდებული „неустойчивость“-ი რომ სჭირებოდა, აქეთ-იქით შექროლება რომ იყოს მისი თვისება „გომართელს“ მივსცემდი სახელათ. ეს ყოველივე კარგი. .

მაგრამ ჩემი უბედურება ის იყო, რომ ახირებული კონსტრუკციის არის ჩემი ჰაეროპლანი ორცენტროვნულ ხასიათიდან გამომდინარი: ერთსა იმავე დროს იგი ბევრგვარ თვისებებს შეიცავს: წინა ნაწილი მისი მოღრიალეა, შეგიჟებული, ბურდღულა, ღრიანცელ-მოხმაურე, ხოლო დანარჩენ შემთხვევაში ელვასებრ სწრაფი, ჭინარი, უწყინარი, ნარნარი, ჩუმი მსვლელი-უხილავი და აი ამ ორ მოწინააღმდეგე თვისებათა გამო ჩემს ჰაეროპლანს დიდი ყოყმანის შენდეგ ვუწოდე (chée-vardain); საერთოთ სახელი უცხოსა წაგავს, შესანიშნავ მოგვაგონებს და თანაც პირველათ ჩამოთვლილ თვისებათა მქონე პირსაც, ცნობილ მგოსანს იგულისხმებს შედგენილობით.

მომიწონებ?—შენი ნებაა, ჯოჯოხეთისა შვენებავ!

ყოველივე გამზადდა! შესკუპებული თვალთმაქც ჰაეროპლანზე, ტყავის ქურქში, თვალისწინ ქარტა, შეიარაღებული დურბინდით, ჭინ-მაჩინის ქუდი თავზე შესკუპებული—აი ჩემი ავტო-პორტრეტი.

ამგვარათ შევსახიერდი, ოდეს ომი შეჩაღდა. ერთხანს ვიცადე: ვიფიქრე შეიძლება გახდეს სასწაული და შევსძლო უპასპორტოთ სადმე თავის მიმალვა მეთქი. მრწამდა, რომ ომის დაწყებს ჟამს წარმოსადგენი იყო ეშმაკთადმი შეღავათის მინიჭება, იმიტომ ხომ ისინი ყველაზე უფრო საჭირონი არიან ომის წარმოებისთვის ლაშქარით და შტაბითურთ. თანაც იმ ქალაქს, სად მე მქონდა მუდმივი საყუდარი სახელი შეუცვალეს და ვიფიქრე: იქ არსებულ სულთშემხუთავ წესებსაც ოდნავ მაინც შეცვლიან მეთქი. მქონდა ამის საბუთი, რადგან ცნობით ვიცი: მოკავშირე სახელმწიფოებმა არამც თუ წესები შეაკეთეს-წარმოიდგინეთ, ეშმაკებიც მოიწვიეს სახელმწიფოთა საქმეების მართვა გამგეობაში და აბა რა ჩემი ბრალია, თუ ამგვარ უტყუარ გარემოებათა გულუბრყვილო შემქნეს, მოლოდინი საშინლათ გამიცრუვდა.

მეტი გზა არ დამრჩა: შენი დავალება: დედამიწის ერთი ნაწილის დაზვერა უნდა შემესრულებია; ოხერ დედამიწაზე-კი არ გამაჩერეს და მოვაჯეკ ჰაეროპლანს, მოკკურცხლე „ზილფოვან ფშვინვარებით“ მოცულს ერთგულსა და თავისუფალ ცისაკენ. საუცხოვო რამ იმის, თვალწარმტაცი სანახაობაა! აქ არავინ არ გაწუხებს: არც პასპორტია საჭირო, რაცა გსურს წაიკითხავ, დასწერ; ხარ ყოჩაღათ. მშვიდათა და ლაღათ. არც დრამა, არც ბეგარა; გაშორებული ხარ წესიერების დამცველთ, „საზოგადო მოღვაწეთ“, სალიტერატურო ფილებს; ტალახი, ტანჯვა, კვნესა, სიკვდილი, სისხელის ღვრა-შენთვის მხოლოდ მოგონებაა! საუცხოვოა თანაც სრულ უშიშრობას განიცდი, რაცა გსურს მას ჩაიდენ. აი მაგალითისთვის: ოდეს მიწას ავშორდი და ზეცას შევსტოპე, ოდეს ქალაქის ვეება შეჭვარტლულ „შიშველ ბუხრებს“ გავუსწორდი ქუჩაში მდგომ „გოროდოვოის“ თითით დავემუქრე და თანაც გულმოჯერებული ლაზათიანათ შევაგინე, კიდეც დავსწყევლე. მას ერთათ ერთი საშვალება-

ლა დარჩა და მიმართა კიდეც—გაიცინა და თავი გაიქნია: „აი გიდი“-ო!

სერ-ჯორჯი.

(დასასრული იქნება).

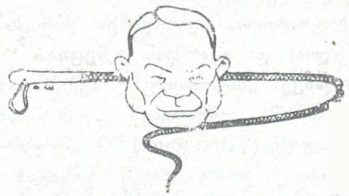

სიამაყე
(იგავი)

„...ამაყი შიმშილობის დროსაც უნდა იყო“...
გაზ. „სამშობლო“.

ზღაპრათ მსმენია: სადღაც, ოდესღაც
სცხოვრობდა თურმე ერთი მდიდარი,
სტუმრისთვის თურმე, ძუნწი რამ იყო
თითონ ლორივით გაუმაძღარი.
როდესაც შორით, ვინმე მოყვარე
შემთხვევით იმას ესტუმრებოდა,
ორიოდ ლუკმის მიღების შემდეგ
უცებ სუფრიდგან წამოდგებოდა:
„მეც მაძღარი ვარ, ჩემი სტუმარიც!“
ეტყოდა თურმე ყველას ამასა,
ლოცვით პირჯვარსაც გადისახავდა
და ათავებდა ამით ჭამასა.
მაგრამ როდესაც სტუმარს შინისკენ,
ან საწოლისკენ გაისტუმრებდა,
მიუჯდებოდა დანარჩენ საჭმელს
და კუჭს თავისას არ იმდურებდა.
და რა თქმა უნდა, ვინც შიმშილშიც კი
იყო ამაყი და თავმოყვარე,
ძუნწის ასეთ ჟანს ქედს მოუხრიდა,
თუმც დაღი მისგან გულს აჩნდა მწარე.
მაგრამ ჰა, ერთი შორი-მოყვარეც
ერთხელ ამ მდიდარს სტუმრად ეწვია,
იამა ძლიერ იმისი ნახვა,
კოცნით, ალერსით გადაეხვია.
დაღამდა კიდეც. დასხდენ ვახშმათა.
და არ აელოთ ჯერ ორი ლუკმა—
„მეც მაძღარი ვარ, ჩემი სტუმარიც“,
რომ ჩვეულებრივ წარმოსთქვა ძუნწმა.

სტუმარს კი, რადგან აღარ გააჩნდა
არც სიამაყე, არც მოკრძალება,
ძუნწის სვავ გულის დასჯა მოუნდა
და გამონახა ეს საშვალება:
— „შენ თუ გაძეხი სულ სხვა საქმეა,
მე კი, ეს არის დავიწყე ჭამა!...
წარმოსთქვა მან და კვალად ვანაგრძო,
თან მადაც უფრო გაითამამა.
და რაკ სუფრაზე სურსათი ეწყო,
აღარ დასტოვა აღარაფერი,
თუმცა მასპინძელს, ამის მოწამეს,
გული გაუსქდა, ეცვალა ფერი.
შემდეგ ლოგინიც სტუმარმა ძუნწსა
იქვე ცეცხლის პირს გააშლევინა:
ზამთრის სიცივე მოიმიზეზა,
(ვითომც თბილს ადგილს სურდა ეძინა).
ძუნწს კი დანა პირს აღარ უღებდა,
მაგრამა სტუმრის დასანახავათ,
თითონაც დაწვა, ჩააქრო ცეცხლი,
ქოხში სიბნელე ჩამოწვა შავათ...
მალე სტუმარმა, როგორც ღრმა ძილში,
აუშვა ხვრინვა, თან ახელს თვალებს:
ვახშამზე მომხდარ ამბის მოწამე
მასპინძელს უცქერს და უთვალთვალებს.
დიდი ლოდინის შემდეგ, ხედავს ის,
რომ აი ძუნწი საწოლით სდგება,
აანთო ცეცხლი და სიფრთხილითა
იწყო თავისთვის ვახშმის მზადება:
კვერი ჩააკრა ცხელ ნაღვერდალში,
თან ცეცხლიც შემდეგ მან ჩაანელა
და კერის პირათ ჩამოჯდა ფრთხილად
იმ მხარეს, სადაც უფროორე ბნელა.
შექამადისა იწყო მზადება.
იწყო კერასთან ფუსფუსი ფრთხილი...
ხედავს სუყველას ამას სტუმარი
და გულს გაივლო განზრახვა ტკბილი:
ზე წამოიჭრა უცბათ საწოლით,
იქვე ყავარჯენს დაავლო ხელი
და ყვირის: „ძაღლი შემოთრეულა!
ვისია, ნეტა, ეს საძაგელი?!“
ამ სიტყვებითა ზურგზე ზედი ზედ
გადუსვა ძუნწმა მოურიდებლათ,
თანაც ნაღვერდალს დაუწყო ქექა,
ვითომდა ცეცხლის გასაღვიძებლათ.
დიდხანსა ჰქექა მან ნაღვერდალი,
დიდხანს ატარა შიგ ჯოხის წვერი,

ცეცხლიც აანთო, მაგრამ მასთანვე
ცხელ ნაღვერდალსაც შეჰრია კვერი.
და სინათლეზე, როცა იხილა
კერისა პირად მან მასპინძელი:
„ძაღლი მეგონე, უკაცრავათო!"
და ყავარჯენსაც გაუშვა ხელი.
ბოდიშს იხდიდა პირისფერობით,
თავის განზრახვის მიმფუჩეჩები,
გულში კი ჰფიქრობს: „ახია შენზე,
რომ ნაცემიც და მშიერიც რჩები!".

—

ეს ზღაპრად მოხდა, მაგრამა ხშირათ
მას სინამდვილეც გაიმეორებს:
„შიმშილში უნდა იყო ამაყი,
თუნდაც ქამაში ჰბაძავდე ღორებს!".

ონისიმე.

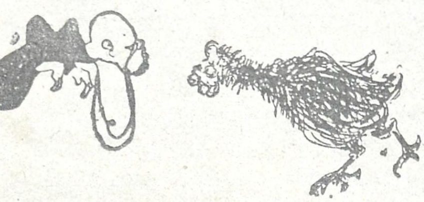

დ ე პ ე შ ე ბ ი.

ფოთი. შუაღამის პირველ საათზე პალიასტომის ფრონტიდან გააფთრებულმა მტერმა — (წყალმა) სასტიკი იერიში მოიტანა მთელ ჩვენ კაპარჭინის ფორტებზე (დამბაზე). უმაგალითო ბრძოლას ჩვენმა ფორტებმა გათენებამდის გაუძლო,*) მარა გათენებისას მტერს აუარებელი მაშველი ჯარი მოემატა და მთელ ხაზზე გადმოლახეს ჩვენი სიმაგრეები. სამი საათის განმავლობაში მტერმა მთელი ქალაქი აიღო. მცურავი ქალაქი მტერს ტაქტიკურ მოსაზრებით მხიარულათ შეეგება, რის გავლენით მტერმაც შიშისა და ზარალის მაგიერ მხიარულება და სარგებელი მიანიჭა ქალაქს, აუარებელ ხე-ტყის ჩამოტანით და თელი ქალაქში საცურაო წყლის შემოყვანით, რომელშიაც დიდით პატარამდე სამხედრო, სამოქალაქო, სასულიერო უწყება, თუ კერძო პირები სიამოვნებით დასცურავდენ არა-თუ ნავებით, ვარცხლებითაც („ლახანკა") კი, რადგან ქალაქში არსად იმდენი წყალი არ მოსულა, რომ ნავით გასვლა შეუძლებელი ყოფილიყოს.

ნავთსადგურები უმთავრესად „მაკედონია" და „კომეტასთან" დაარსდა, სადაც მილეთის ხალხი უცდიდა რიგს, რომ ნავი ან ვარცხლი მოსწეოდა. ყველა მოსახვევებში ფოტოგრაფები იდგენ სურათების გადასაღებათ.

მცხოვრებლებმა დაადგინეს ქალაქს სახელი გამოუცვალონ და დაარქვან **ვენეცია.**

იქიდანვე. „ნავთსადგურ" „კომეტასთან" შეგროვილ ხალხში უწესოების „დასაწყნარებლათ" ერთი მოქალაქე (Городовой **) ამოღებული ხმალით დაერია და ვისაც დაეწია კინაღამ სამუდამოთ დააწყნარა, მარა „მოწესრიგე" ღრმა წყალში შიშით გადავარდა და ამოყვანის შემდეგ დამშვიდდა.

იქიდანვე. ქალაქში წყალმა იკლო, რის მიზეზით ნავით მოსეირნე ქალ-ვაჟი დაღამებისას გაირიყა ერთ ადგილას.

იქიდანვე. ზინგერის მაღაზიის გამგეს ბ-ნ **საკანდელიძეს** ვიღაც ბიოგრაფმა ჩვენს გაზეთში ბათომსა და ქუთაისში „მოღვაწეობის" ნუსხა მოუთავსა და მთავარი „ღვაწლი", რომელიც ბ-ნ საკანდელიძეს ფოთში მიუძღვის სულაც არ უხსენებია, რითაც აღშფოთებული ფოთელი ზინგერის მოსამსახურე ყოფილი და ეხლა მყოფი პირებიც სასტიკ პროტესტს უცხადებენ ხსენებულ კორესპონდენტს და აღნიშნავენ' რომ ბ-ნი საკანდელიძე ისტორიაში მარტო ფოთში „მოღვაწეობით" იყო ღირსი ჩაწერისო, რომელმაც მრავალ მის მოსამსახურეს გაუჩინა ლუკმა პური საძებნელათო.

ბუტუნას სააგენტო.

—

(გიტოს სააგენტო).

ქუთაისი. ბ-ნ იოსებ კემულარიამ საბოლოოდ გადასწყვიტა დარჩეს თავის თანამდებობაზე (ბანკის დირექტორად), რადგან ის დარწმუნდა, რომ თავისი წასვლით ბანკს ვერც იმოდენ ზარალს მიაყენებს, როგორც წინაზე ფიქრობდა.

იქიდანვე. დანამდვილებით ამბობენ, რომ თფილისის ბანკის ქუთაისის განყოფილების მმართველი ბ-ნი მირიმანოვი მოქმედებდა ბ-ნ იოს. ოცხელის ტაქტიკით, როცა ქუთათურ ვაჭრებს ურჩევდა მხარი დაეჭირათ დირექტორობის ადგილზე ბ-ნ პ. უზნაძისათვის.

იქიდანვე. ბ-ნი სიმონ ქვარიანი გვთხოვს გამოვაცხადოთ, რომ ვირის წიხლები მას არა თუ არ

*) ამბობენ ნახევარი არშინით უმაღლესი დამბა სულ გადაარჩენდა ქალაქს მტრისაგანო.

**) მკითხველთან ბოდიშს ვითხოვ, რადგან თარგმანი ГОРОДОВОЙ-ს მოქალაქეს გარდა ვერ მოვახერხე.

სწყენია, არამედ არც სტკენია, რადგანაც ის ფიქრობს შრომის ფასი უშრომლად აიღოს.

— ამ დღეებში ქუთაისში მოელიან პროფესორ სივერსს, რომელსაც მიზნათ აქვს გაეცნოს ქუთაისის განყოფილების ქარ. შ. წ. კ. გ. საზოგ. სტამბაში ახლად შემოღებულ ბუხგალტერიის წესრიგს და თავისი შრომაც ამის და მიხედვით შეასწოროს.

— ბ-ნი ალ. კრინიცკი თანახმაა არჩეულ იქმნეს ყოველივე საზოგადოებებში გამგეობის ან სარევიზიო კომისიის წევრად, იმ მოსაზრებით, რომ არსად არ იმუშაოს და თავიც იმით იმართლოს რომ ის საქმეებით დატვირთულია.

— ბ-ნი პავლე მდივანი ერთხმათ იქმნა არჩეული ქუთაისის დრამატიულ საზოგადოების გამგეობის წევრად, რაც იმის მომასწავლებელია, რომ ქუთაისის ქალაქის გამგეობის წევრადაც ერთი ხმით იქნება არჩეული.

—

სოფ. მარტყოფი. ჩვენს ალტაცებას სამზღვარი არა აქვს!.. გასაოცარის სისწრაფით მივდივართ წინ: ადგილობრივ მომხმარებელთა საზოგადოების მაღაზიაში დიდის ზეიმით გაიხსნა უსაქმოდ მოხეტიალე ქალ-ვაჟთა კლუბი. საქმე კარგათ მიდის. ჯერ-ჯერობით შემოღებულია ნარდი. კლუბის წევრებად მიიღებიან მხოლოდ ის პირნი, რომელნიც შესამჩნევად არიან დაჯელოვნებულნი უაზრო ლრექა-ლაქლაქში და განსაკუთრებით კი ჭორების შეთხზვა-გავრცელებაში. ახლო მომავალში აირჩევენ კლუბის მამასახლის-დიასახლისებს. უეჭველია, არჩევნებზე დიდი შეხლა-შემოხლა იქნება. შედეგს დაუყონებლივ გაცნობებთ.

ჯიუტიტო.

ათი მცნება.

მომხმარებელ საზოგადოების წევრთათვის. *)

1. მე ვარ კოოპერატიული დუქანი, სავაჭრო სახლი შენი, და არა იყვნენ შენდა სახლნი სავაჭრონი უცხონი, ჩემსა გარეშე.

2. არა ჰქმნე თავისა შენისა ვნებათ ვაჭრობა სავაჭრო სახლთა შინა უცხოთა, არცა ყოვლადვე მსგავსთა მათ, რაოდენი არს ქალაქსა შინა დიდსა, და რაოდენი არს დაბასა შინა წვრილსა, და რაოდენი არს სოფელსა შინა მცირესა, არა ეწვეოდე მათ და არცა საყვლეფად თავსა შენსა მისცემდე მათ.

3. არა მოიღო სახელი კოოპერატივისა შენისა ამაოსა ზედა.

4. მოიხსენე დღე იგი კოოპერატიული დუქნისა შესახებ კრებისა და წმიდა ჰყავ იგი, კრებიდგან კრებამდე ვაჭრობდე კოოპერატივსა შინა ნაღდზე და იყიდდე მას შინა ყოველივე საქონელსა, შენდა საჭიროს, ხოლო დღე იგი კრებისა მოახმარე კოოპერატივისა შენისა შესახებ მსჯელობასა, მისი არსებობის განმტკიცებასა და გაძლიერებასა.

5. პატივ ეც და ივაჭრე კოოპერატიულსა დუქანსა შინა შენსა, რათა მოგება შენგან შენვე დაგრჩეს და ჩარჩისა მიერ გაყვლეფისაგან უზრუნველ იყვე ქვეყანასა ზედა.

6. არა ჩაჰკლა კოოპერატივი შენი, არამედ ხელი შეუწყვე მის ზრდა-განვითარებასა.

7. არა იმრუშო კოოპერატივისა შენისა წილ, ე. ი. არა გვერდი აუარო კოოპერატივსა შენსა და და სავაჭროთ არა მიიგრაგნო დუქანსა უცხოსა.

8. არა იპარო, ე. ი. არა ინისიო კოოპერატივსა შინა შენსა.

9. არა გული გითქმიდეს კოოპერატივისა შენისათვის წამებითა ცრუთათა, ე. ი., არა თუ თვით არ ავრცელებდე კოოპერატივისა შენისა შესახებ ცუდსა და ყალბსა ცნობებსა, არამედ სხვებსაც კი ეწინააღმდეგებოდა ასეთი მოქმედებისათვის.

10. არა გული გითქმიდეს საქონელისა კერძო დუქნებსა შინა დებულისათვის, არამედ გული მიგერჩოდეს კოოპერატივსა შინა დებულ საქონლისაკენ და ჰყიდულობდე მხოლოთ მას, როგორც უფრო საღსა და იაფს, არა გული გითქმიდეს (შეგშურდეს) სახლისათვის კოოპერატივისა შენისა, არცა ეზო-მიდამოისათვის მისისა, არცა მმართველისა მისისა, არცა დახლიდარისა მისისა, არცა მეფურნისა მისისა, არცა ყარაულისა მისისა, არცა ყოვლისა დამხმარისა და თანამგრძნობისა მისისა, არცა ყოვლისა მისთვის, რაიცა იყვეს კოოპერატივისა შენისა ამინ.

ონისიმე.

*) „თანამედროვე აზრის" 17 მაისის №-შიაც არს მოყვანილი ესეთივე ათი მცნება. უნდა მოგახსენოთ, რომ მე უკმაყოფილო დავრჩი იქ მოყვანილ ათი მცნების სამოქალაქო ენით, ვინაიდან მცნებისა და ლოცვებისათვის არსებობს საეკლესიო ენა. ამასთან პატივცემულ გაზეთში არც თუ ფორმა და სახეა ათი მცნებისა დაცული. აი ამ მოსაზრებათა ძალით მეც ვათავსებ ამ ათ მცნებას „ეშმაკის მათრახში" ამ ჟურნალის მკითხველებისათვის. რომ ტექსტის ენა და ფორმა სრულიად შეესაბამება სათაურს, ამას მკითხველიც დაინახავს. ხოლო, ვინაიდგან საეკლესიო ენის ხმარება არ უარყოფს ტექსტის ამა თუ იმ ადგილის სამოქალაქო ენით ახსნა-განმარტებას, ამისთვის მეც აქა იქ მაქვს დაძენილი ასეთი ახსნა განმარტებაც.

ონისიმე.

უკანასკნელი ბოთლი

თბილისის პოლიციმეისტერმა შუამდგომლობა აღძრა „სრულიად მოსპოს ღვინით ვაჭრობა“. (გაზეთებიდან“

ლოთი. ერთი შეხედეთ, ეს ღვინო ოთხმოცი წლისაა და ისე შენახულა, რომ ერთი თეთრი აო ურევია.

ჩვენებური საქმიანობა.

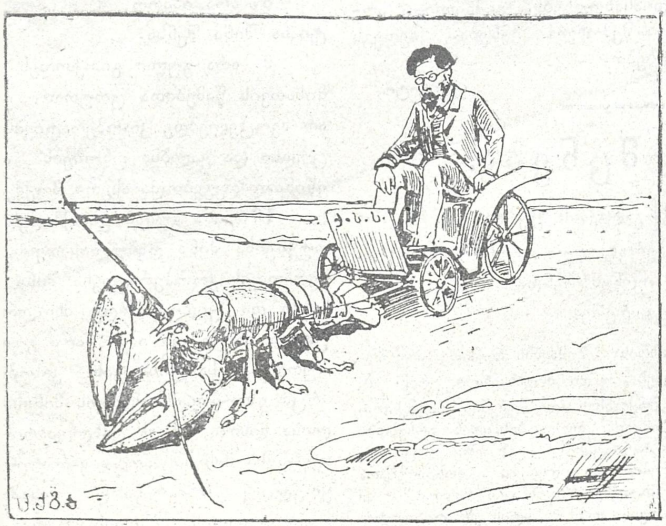

ქართველი ინტელიგენტი მიისწრაფის დარბეულ, აწიოკებულ და დამშეულ-დაზარალებულ მოძმეთა საშველად.

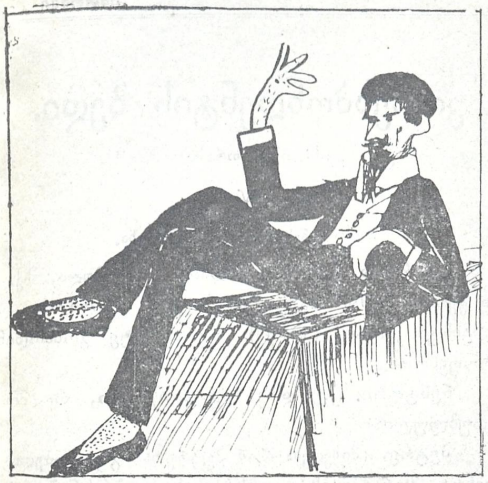

ქართველი იდეალისტი. დავსწერე ერთი წელიწადი. დავსწერე მეორე: დავსწერე მესამე: ელოდებით“! დავსწერე მეოთხე: კიდევ დავსწერე, კიდევ დავსწერე, კიდევ და კიდევ დავსწერე, მაგრამ ეს რასა გავს? — არავინაც არ იძვრის!

ცნობის მოყვარე.

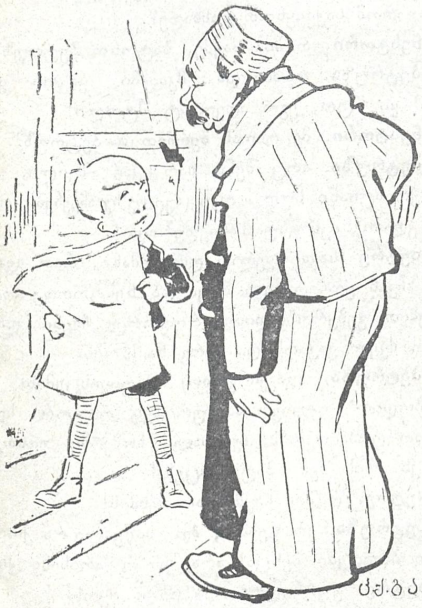

შარადა.

თიხის ბრტყელი ნაკვეთია,
ნაზელი და გამომცხვარი,
ჯერ მზეზეა განაშრობი,
მერმე ცეცხლში გამომწვარი.

—

ფეჩ-ბუხრების საშენია
და სახლების ასაგები...
რაღა ქარაგმები უნდა?
მგონი არის გასაგები!

—

ჰო და თავი ჩამოსჭერით
და ბოლოზე დაასკვენით.
საქართველოს ნაწილია.
სთქვით, რომელი, თუ ახლენით?!.

ონისიმე.

ჩემის აზრით!

(გაგონილი)

ერთი თავ-გასული ნოქარი მეზობლის ქარხანას მიადგა. უდროვო დრო იყო.

ალაყაფის კარების დარაჯმა, ცივი ვარი სტკ-ცა.

— ბატონისაგან სასტიკათ აღკრძალული მაქვს ასეთ დროს მიღებაო.

— ეს ეგრეა, მაგრამ მე კი სხვა ვარო — მიუგო მედგარმა ნოქარმა.

— ვინც გინდა იყავი და მე-კი არ შეგიშვებო განიმეორა დარაჯმა.

გაიმართა ბრძოლა.

ნოქარი, შედარებით ღონიერი გამოდგა და რიგზეც მიბეგვა თავ-ხედი დარაჯი.

დილა ადრიან გასისხლიანებულმა დარაჯმა თავის ბატონს შესჩივლა და ყველაფერი დაწვრილებით უამბო. სთხოვდა ნოქრის პასუხის გე'აში მიცემას.

გავიდა კარგა ხანი. ერთ მშვენიერ დღეს „ივან პლატონოვიჩსა (ასე ერქვა ნოქრის აღას) პოლიციის ზედამხედველი ესტუმრა. რაღაც „დელოთი“ ხელში. კარგახანს ისაუბრეს. ჩაის მირთმევის შემდეგ ზედამხედველი ზრდილობიანათ გამოეთხოვა და გაუდგა თავის გზას.

ივან პლატონოვიჩმა სწრაფლ ამიხმო ნოქარი თავის კაბინეტში.

ეს რაები ჩაგიდენია გაბრიელა. დარაჯი გაგი-

ლახნია, კანონი დაგირღვევია და დღეს პასუხის გებაში გაძლევენ.

შენ რაღას იტყვი?

— აბა რა უნდა ვქნა ივან პლატონოვიჩ! შევცდი, და ისევ თქვენ მიშვამდგომლეთ როგორმე.

— შენ ჩემი ერთგული გაბრიელა ხარ და ამიტომ, მე უკვე მოვაპახრაკე საქმე. უფრთხილდი კი შემდეგში არ ჩაიდინო. განა ცოტა მუშებია ჩვენს ქარხანაში? ჩემის აზრით აიღე და ვინცა გსურს ის გალახე. უმჯობესია შენს მუშას სცემო როცა დაგჭირდეს.

ტურტუშ.

„დრამაო ჩვენო“.

(ეძღვნება ზოგიერთ გაუმაძღარ მდგდლებს).

დრამაო ჩვენო ცხოვრების ღერძო,
ღარიბთ ჯიბიდან მოსულო კერძო,
დე, წმიდა იყოს შენი სახელი
ეგ არის ჩვენი თვალთა ამხელი.
და ძლიერებით სუფევდე მარად
ჩვენს სასარგებლოთ, ჩვენს გისახარად,
შენ უმმეენებდე მამებს—წვერ გრძელსა,
ვითარცა ჯიბეს, ეგრეთ მუცელსა.
შენა ხარ ჩვენი არსების ფური
ძველთაგან ძველი მამა-პაპური.
მიტომაც გაქებთ, გადიდებთ შენა
(შენს სადიდებლად მეტყველობს ენა).
და მოგვეც ჩვენ დღეს ჭამისა მადა
ცხვრებ-საკურთხების ჩასაქანქადა.
(არ დავიწუნებთ თანანადებსა
ბეჭსა, სათბილოს, ცვრიან მწვადებსა.
და თუ ზედ ღვინოც გვექმნა ყანწებით
ვსვამთ დღე და ღამე, არც კი დავწვებით).
კუჭიზმის კრიზისს და განსაცდელსა
შენ ნუ შეიყვან ნურც ერთსა მღვდელსა.
არამედ გვიხსენ ცუდ ზრახვისაგან
და „ეშმაკისა მათრახისაგან“.

კვახაძე.

კორესპონდენტის ბედი.

(იხ. „ეშმაკის მათრახი“ № 9).

IV.

პეტრე. ნესტორი და პეტრუზა.

პეტრუზა. (შემოდის ძალიან გაჯავრებული, ხელში ჟურნალი „მათრახი“ უჭირავს. ქუდს მოიხდის და დამტინავი კიდოთი პეტრეს). ზდრასტიტე გოსპოდინ პროფესორ!

ნესტორი. (გვერდზე სიცილით) ოო, რა მოღრუბლულია!

პეტრე. (მიხვდება რომ პეტრუზა გაჯავრებულია. ეტინება, მაგრამ თავს იკავებს) რას გვიბრძანებთ, ბ. პეტრუზ?

პეტრუზა. არა, რომ არც კი სწითლდები, მაგრამ უნამუსო კაცს რა გააწითლებს!

პეტრე. (ხმა მაღლა) ბატონო პეტრუზ, მე ნებას არ მოგცემთ შეურაცყოფა მომაყენოთ, გესმით!

პეტრუზა. როგორ! შენგან რაზრეშენია უნდა ავიღო ლაპარაკის! განა შენ აიღე ჩემგან რაზრეშენია, რომ საქვეყნოთ გამხადე?

ნესტორი. რაშია საქმე, ბატონო პეტრუზ?

პეტრუზა. რაშია და შკაფში, კაკი ვაში დელა! ვი შტო, ეგო ადვოკატ შტოლი!

ნესტორი. მე რაღას მერჩით ბ. პეტრუზ?

პეტრუზა. არც შენა ხარ კაი შვილი, შენ რომ ქრისტიანი სული იყო (პეტრეზე აჩვენებს) ამისთანა კლაოზნიკს გაუამხანაკდებოდი!

პეტრე საკვირველია ღმერთმანი, რათ გვაგინებთ! ჩვენ ყოველთვის მეცა და ნესტორიც პატივისცემით გეპყრობოდით, როგორც ჩვენი დაბის ძველის-ძველ ვაჭარს და კარგ ნაცნობს.

პეტრუზა. (გაჯავრებით) პატივისცემით გეპყრობოდიო! უყურეთ ამ ურცხვს როგორ სლაბოდნათ ლაპარაკობს! (ჟურნალის ნომერზე უთითებს) მერე ეს არის შენი პატივისცემა!

პეტრე. რაშია საქმე, არ მესმის!

პეტრუზა. არ გესმის, ჰო, საწყალი რა ქორფა ჯეელი ბძანდები შენცა! არა, ეს რა არის-მეთქი!

პეტრე- ჟურნალია, რა უნდა იყოს!

პეტრუზა. მალადეც, გამოცანა გერგება. მეც ვიცი რომ ჟურნალია. არა, ეს ვისი ნაქნარია?

პეტრე. (თავს იკავებს სიცილისგან) არ ვიცი რასა მკითხავთ!

პეტრუზა. (კარიკატურას უჩვენებს) ეს ვისი და-

ხატულია მეთქი! არა, შენ რომელი ჩემი პრიდვორნი ფოტოგრაფჩიკი ხარ, რომ ჩემ კარტიჭკას იღებ!!

პეტრე. მე თქვენი ქართული არ მესმის, თუ სათქმელი გაქვთ რამე, სთქვით და გაათავეთ.

პეტრუზა. ქართული არ გესმის, მაშ ლემენცურათ გელაპარაკები. ერთი მითხარი ეს რა ვაჟკაცობაა! კაცმა შემოგხედოს შუბლი პროკლოვს მიგიგავს და თავში კი არაფერი გიყრია-რა. მე შენ კაცი მეგონე, სეკრეტნათ ჩემი ამბები გიამბე და შენ ქვეყანას მოჰფინე! რატომ მაგ ულვაშებისა აღარა გრცხვენიან, მაგრამ შენ ულვაშს რა ფასი აქვს! როცა გინდა მოიპარსავ და როცა გინდა შეიკრიჭავ.

პეტრე. (გაჯავრებული) მე თქვენ გეუბნებით შეურაცყოფას ნუ მაყენებთ მეთქი!

პეტრუზა. როგორ, ვინ მიაყენა პირველათ! შენ მამაყენე, თუ მე მოგაყენე? ეს რა არის ხუთი საჟენი ფეხები რომ დაგიხატნია და შვიდი ვერსი ცხვირი! მტყუანს რა უთხრა, თუ შენ ჩემზედ ლამაზი ბიჭი ხარ. არა, ჩემ ცხვირთან რა გინდოდა? შენი ულვაშები დაგეხატნა, რომ დრაგუნცკი ცხენის კუდივითა გაქვს შეკრეჭილი!

ნესტორი. ბ. პეტრუზ, რაზედა სჯავრობთ, გამაგებინეთ.

პეტრუზა. როგორ თუ ვჯავრობ! არა, ვინ მისცა მაგას ნება, რომ კარიკატურცკი კარტიჭკაში დამხატოს. არა, როდის შავეხვეწე, რომ ჩემი ფოტრეთი გადაიღე მეთქი. ვინ დააყენა ეგ ჩემ ფოტოგრაფჩიკათ!

ნესტორი. (კარიკატურას აკვირდება, ვითომ არ იცის. სიცილს თავს იკავებს) როგორ, ვითომ თქვენი სურათია ბ. პეტრუზ?

პეტრუზა. (გაჯავრებული) ძმაო, თუ ვერა ჰხედავ, აჰკები გაიკეთე.

პეტრე. თუ გინდა თქვენი სურათი იყოს, ჩემთან რა გინდათ!?

პეტრუზა. (ძალიან გაჯავრებული) როგორ თუ რა მინდა! ეს ვისი ნაქნარია მეთქი, მითხარი თორემ უფლის მადლმა არ ვიცი რას ვიზამ.

პეტრე. როგორ, მემუქრებით კიდეც! მე თქვენ გელაპარაკებით ნუ მაგინებთ მეთქი. (თავისთვის) დასწყევლოს ღმერთმა რა უნდა ჩემგან. (პეტრუზას) რა გინდათ რომ სახლში ყაჩაღივით შამომივარდით?

პეტრუზა. შემოგივარდი თორემ ვითომ ვოსუდარცკი ბანკში შევვარდნილვარ. რომ შამოგივარდე რა უნდა წავიღო შენგან, შე გაფხეკილო შენა. შენ ჯიბეში თაგვები ბალდადურს თამაშობდენ.

პეტრე. გაჩუმდით მეთქი, ჩოწყალეო ხელმწიფევ, მე თქვენ უკანასკნელათ გეუბნებით, ვინც თქვენ ან კარიკატურაში დაგხატათ და ან შეურაცყოფა მოგაყენათ, იმას მიმართეთ. ჩემთან საქმე არა გაქვთ.

პეტრუზა. მაშ ატკაზი ხარ რაღა!

ნესტორი. ალბათ არაა მაგის დახატული, ბ. პეტრუზ.

პეტრუზა. (ნესტორს) ნი ვაში დელა ია ვამ გავარუ!

ნესტორი. (თავისთვის) მადლობა ღმერთს რომ არ შეუძლიან, თორემ ნამდვილათ გაგვამათრახებდა.

პეტრე. გელაპარაკებით ჩემი არც დახატულია და არც დაწერილი.

პეტრუზა. მაშ ვინ ჩასწერა გაზეთში ყველაფერი ასე ტოჭი-ტოჭი! მე შენ კაცი მეგონე, ჩემი სეკრეტები გიამბე, იმიტომ რომ ქვეყანაზე მოგეფინა! შენ რომ ტერტერა ჰყოფილიყავი ძალიან ჩისტათ კი შაინახავდი ამ ახსარებას! რა ვიცი ორმოცი გარადავოი რომ შემოგეხვიოს ერთ სიტყვას ვერ გათქმევინებენ. მე მგონია სეკრეტის შამნახავი კაცია და ვენდობი მეთქი. არა, რა ვიცოდი თუ შენც გაშპიონდებოდი!

პეტრე. (გაჯავრებული მაგიდაზე ხელს დაჰკრავს) გასწი დაიკარგე აქედან შე მართლა ჯაშუშო და გაფუჭებულო შენა.

პეტრუზა. მე წავალ, მაგრამ იაფათ კი არ დაგისომ ჩემ გაბიაბურებას. პეტრუზა მოკვდეს თუ ცხვირი ზურნის ბოლოსავით არ გიქციო. ტაღდა პასმოტრიმ კაკ ტი ბუდიშ მოი კარტიჩკი რისავატ! (მიდის კარებისაკენ).

პეტრე. გაეთრიე მეთქი შე მყვლეფელო შენა!

პეტრუზა. (მოუბრუნდება პეტრეს) არა, ვის რა წავართვი, შე მშიერო შენა!

პეტრე. (ყვირილით) გაეთრიე მეთქი!

პეტრუზა. ნი კრიჩი! ნი კრიჩი!

ნესტორი. რა ამბავია, პ. პეტრუზ, როგორ შეიძლება ასეთი შეურაცყოფა! დაწყნარდით.

პეტრუზა. კაკ ვი სმეიტი, მენე იზვესტნომუ ტარგაეცუ ტაკოი აბიჟენია სდელატ. ია ვამ ვსე დუშა ვიტაშჩუ (მიიწევს, ნესტორი შუაში ჩავარდება, პეტრეც იწევს. ამ დროს შემოდის სირანუშა).

V

პეტრე, ნესტორი, პეტრუზა და სირანუშა.

სირანუშა. (შემოდის. უშველებელი დედაკაცია. სიმსუქნისაგან ძლივს ქშინავს) ქა, პეტრუზ, ეს ინჩხაბარა! (მივარდება პეტრეს და საყელოში სწვდება) აი, შე ბუნტოვჩიკო შენა, ვისა სცემ ვისა?

ნესტორი. (ვაი-ვაგლახით მოაშორებს სირანუშას და შუაში ჩამდგარი ხმა მაღლა) ბატონებო, როგორ შეიძლება ასეთი აურ-ზაური! არა, რა საკადრისია მანდილოსანი და ჩხუბი!

სირანუშა. (ნესტორს) არა შენ ვინ დაგაყენა ამის ადვოკატათ! ხომ არ გინდა რომ ეს ზონტიკი თავზე გადაგამტვრიო.

ნესტორი. ბატონო, მე რას მერჩით!

სირანუშა. გაჩუმდი მეთქი! (ქოლგას მოუღერს, ნესტორი უკან დაიხევს) განა არა ვთქვი თუ პეტრუზა შარს გადაეკიდება მეთქი. გულმა გამიგო. უყურეთ ამ მშიერ პეტრეს რა ამბავშია! აი, ცეცხლათ გიქციოს ღმერთმა ჩემი კაკლის მურაბები. (პეტრუზას) წავიდეთ, პეტრუზ, ამ სალახანას, როგორ უყადრებ თავსა!

პეტრე. ((აღელვებული) დამანებეთ თავი, მომცილდით ჩემი სახლიდან, თორემ არ ვიცი რას ვიზამ!

პეტრუზა. რას იზამ, რასა შე დამჭკი კავალერო შენა!

პეტრე. გამშორდით მეთქი!

სირანუშა. (ხელს წაავლებს პეტრუზას და მიჰყავს) წავიდეთ ქა, ერთი იმ კნიაზს უამბოთ, რომ ისიც მაგის გალანძღულია. ის მოვა მაგის ოხტში. (პეტრეს) აი, მეხი კი დაგაყარე მაგ თავში, დასაწერი შენა ხარ და სხვასა სწერავ!

პეტრუზა. (კარებში) ეს ულვაში ძაღლისა იყოს, თუ გვერდების აპელაცია არ გაგიკეთო!

სირანუშა.. აი, შენ მომიკვდი, შენა, შე ქვეყნის მასხარავ. შენ რომ კარგი ჰყოფილიყავი, გარაცკოი უჩილიციდან არ გამოგაგდებდენ!

პეტრე. (შეჰყვირებს) უბირაიტეს ვონ!

პეტრუზა. ნი კრიჩი, ია ვამ გავარუ! (თვალების ბრიალით გადის).

VI

პეტრე და ნესტორი.

ნესტორი. ხა, ხა, ხა, ხა... ვოტ ტებე ი ბუნტ! მე რომ არა, ჩემო პეტრე, ნამდვილათ მოგთელავდენ. მერე ჩემ მტერს დაეტაკა იმხელა დედაკაცი. არა, როგორ რუმბივით შემოგორდა! ხა, ხა, ხა, ხა... ძალიან გამოყვანილი კია წელში ის შეჩვენებული ისა.

პეტრე. უყურეთ მაგ წურბელს, მაგ ჩარჩს მაგასა, რა ამბავი დამიწია!

ნესტორი. (სიცილით) არაფერია, ჩემო პეტრე, გაიზდები და დაგავიწყდება.

პეტრე. შენ ხუმრობ, მაგრამ მე სრულებით არ მეხუმრება. არა, როგორ გაბედა, რომ ასე ყაჩაღივით შამომივარდა სახლში! თუ ციხეში არ ვაყურყუტო ამ მოხტომისათვის, ბიჭი არ ვიყო.

ნესტორი. რას ამბობ, პეტრე, ნუ თუ პეტრუზას უნდა გაუყადრო თავი!

პეტრე. რას ჰქვიან თავი არ გაუყადრო! ხომ ნახე რა დღე დამაყენა, როგორ მაგინა. ნუ თუ ყველაფერი ეს საპატიებელია!

ნესტორი. იგინოს. მერე რა ფასი აქვს პეტრუზას გინებას! მაგისი გაჯავრება მე პირიქით სიკილსა მგვრის. (ისმის რახუნი).

პეტრე. (გაჯავრებული) ეს ვიღა ეშმაკია, კარებს რომ არახუნებს!

VII

პეტრე, ნესტორი და აქტიორი ქერქეტაძე.

ქერქეტაძე. (შემოდის დიდის ფორსით. წვერი მოპარსული აქვს. პატარა შეკრეჭილი ულვაშები, დიდი შლიაპა ჰხურავს. წამოსასხმელი გვერდზე აქვს მოგდებული, რომელიც შებნეული აქვს დიდა ყვითელი ფოლაქით. შემოდის ჩქარის ნაბიჯით და მიჰმართავს ნესტორს) მაქვს პატივი ვესაუბრო ბ. პეტრე დევნილაძეს?

ნესტორი. არა, ბატონო, მე პეტრე არ გახლავართ. (აჩვენებს) აი პეტრე.

ქერქეტაძე. (ნესტორს) უკაცრავათ არ გიცნობდით, მაგრამ იმედია დღეიდან... (თავს აცნობს) ქართული სცენის აქტიორი ქერქეტაძე. (ხელს ართმევს და რამოდენიმე წუთის ჯანჯღარის შემდეგ პეტრეს მიჰმართავს) მაშ თქვენ ბრძანდებით პეტრე დევნილაძე?

ნესტორი. (გვერდზე) თფუი, დასწყევლოს ღმერთმა, კინაღამ ხელი მომტეხა.

პეტრე დიახ, მე გახლავარ.

ქერქეტაძე. (აცნობს თავს) აქტიორი ქერქეტაძე. ჩემი ფსევდონიმი ცნობილია საქართველოს ყოველი კუთხით (პაუზა).

პეტრე. ვიცი, ბატონო, ჭეშმარიტათ ქერქეტაძე ბძანდებით

ქერქეტაძე. (ხელს გაუშვებს პეტრეს და ხელების ქნევით, არტისტიულათ) ჩემს ნიჭსა და ღვაწლს ყოველი ქართველი ეთაყვანება.

ნესტორი. (გვერდზე) ისე დაგირჩა თავი.

პეტრე. ყველაფერი გემოვნებაზედაა დამოკიდებული.

ქერქეტაძე მაშ არ გჯერათ რომ მე ცნობილი ქერქეტაძე გახლავართ!

პეტრე. ეჭვიც კი არ მეპარება. ნამდვილი ქერქეტაძე ბძანდებით, რეცენზიებში მინახავს თქვენი ფსევდონიმი.

ქერქეტაძე. მაშ რატომ ანგარიშს არ უწევთ ჩემს ნიჭს, მოწყალეო ხელმწიფევ?

პეტრე. (გაკვირვებით) ჩემთან რა გინდათ, არ ვიცი!

ქერქეტაძე. მადლიერმა ქართველმა საზოგადოებამ უკვე დაიფასა ჩემი ნიჭი და სასკენო მოღვაწეობის აღსანიშნავად სურს გამიმართოს იუბილე მომავალ შემოდგომაზე.

ნესტორი. ჩინებულ დროისთვის განუზრახავთ, მართალი მოგახსენოთ. შემოდგომა ერთი საუკეთესო დროთაგანია მთელს წელიწადში. ნამჯვალი საქეიფო დრო. სწორეთ მაშინ სდღეს და გადმოდის მაჭარი, იკსება ბოჭკები და იბერება რუმბები წითელი ღვინით.

ქერქეტაძე დიახ ქართველ საზოგადოებას ყოველმხრივ აწონილ-გაზომილი აქვს საქმის ვითარება და სცდილობს რაც შეიძლება კარგად და შესაფერ დროს გამართოს სადღესასწაულო ზეიმი.

პეტრე მერე მე რა შუაში ვარ არ მესმის! მე მხოლოდ შემძლიან ნოგილოცოთ ასეთი ხვედრი.

ქერქეტაძე. თქვენ უკვე მომილოცეთ, ბ. დევნილაძე, მაგრამ გამოგიტყდებით ეს თქვენი მოლოცვა დიდი უნიჭობის შედეგი უნდა იყოს.

პეტრე. გამაგებინეთ, რა გსურთ ჩემგან?

ქეუქეტაძე. ნუ დაგავიწყდებათ, მოწყალეო ხელმწიფევ, რომ მე ცნობილი არტისტი გახლავარ და ნებას არ მივცემ ვიგინდარა კორესპონდენტებს, რომ ჩემს შესახებ ასეთი უკბილო და უშინაარსო რეცენზიები სწერონ. როგორ გაბედეთ თქვენ და შეურაცყოფა მომაყენეთ მე. რომელმაც შევქენი და განვასახიერე შეკსპირის დიდებული „ჰეპო“, სუნდუკიანცის „გამლეტი“, ცაგარლის „ფრანც მორი“ და შილლერის „სტეფან მაკარიჩი“, გოგოლის „ქენწი კარაპეტა“ და ერისთავის „ხლესტაკოვი“. ნუ დაგავიწყდებათ, ვაჟბატონო, რომ ჩემი თამაშით მრავალი თქვენისთანა რეცენზენტი ჩამიგდია საგინებელში. განსაკუთრებით მაშინ, როდესაც ქ-ნ აზიანის „დესდემონას“ ვთამაშობ, მთელი დარბაზი მსმენელებისა აღტაცებაში მომყავს.

ნესტორი. (სიცილით) როგორ დეზდემონასაც თამაშობთ?!

ქერქეტაძე დიახ ვთამაშობ, მაგრამ სულ ახალი მიზანსცენებით

პეტრე. (თავისთვის) გადარეულია ვილაც ეშმაკია. რეებსა ჩქახავს!

ნესტორი. (სიცილით) ბატონო ჩემო, დეზდემონა ხომ ქალია და თქვენ კი, მე მგონია, მამაკაცი უნდა ბრძანდებოდეთ.

ქერქეტაძე. საქმეც ის არის, რომ ნიჭი, ყველგან ნიჭია. მან არ იცის არავითარი დაბრკოლება. ყოველმხრივ ნიჭს შეუძლიან ყოველნაირი როლის განსახიერება, დიახ სწორეთ იმიტომაც დავიმსახურე საზოგადოების ყურადღება და მადლიერი საზოგადოება იმიტომაც აპირებს ჩემი იუბილეს გადახდას. თქვენ კი, მოწყალეო ხელმწიფევ, ამისთანა ზეიმის წინ ასეთი რეცენზიით დამაჯილდოვეთ. (იღებს გაზეთს და ეჩვენებს) რომ გესმოდეთ თქვენ, თუ რა არის ხელოვნება, დარწმუნებული ვარ ასეთ სისულელეს არ მოსჩმახავდით, მაგრამ თქვენ და ხელოვნება ძალიან შორი-შორსა ხართ.

პეტრე. მოწყალეო ხელმწიფევ, ბ. ქერქეტაძევ, თქვენ ძალიან ბევრი დაფქვით და ეხლა კი დრო არის რომ თავს დამანებებდეთ. მე თქვენ ნებას არ მოგცემთ, რომ შეურაცყოფა მომაყენოთ. (გაკვირვებული) სიკვირველია ღმერთმანი, რა შუაში ვარ მე! თქვენ ვინც დაგიწერათ რამე ცუდი, მას მიმართეთ, ჩემთან რა გინდათ?!

ქერქეტაძე. აბა რა თქვენი საქმეა რეცენზიების წერა, როდესაც ოდნავაც არ გაგეგებათ, თუ რა არის მიმიკა, პლასტიკა ჟესტიკა, გრიმიკა და სხვა...

ნესტორი. ჭეშმარიტი ბძანებაა. აბა ჟესტიკა და გრიმიკა რა ამის საქმეა!

ქერქეტაძე. მე თქვენ გირჩევთ დღესვე გაგზავნოთ წერილი რედაქციაში და ბოდიში მოიხადოთ, თორემ ისე გაგიხდით საქმეს, რომ ერთი სიტყვაც კი არ დაგიბეჭდონ ამიერიდან რედაქციებმა.

პეტრე. მოწყალეო ხელმწიფევ, გთხოვთ ნუ მაბეზრებთ თავს, მოგახსენეთ ჩემი დაწერილი არ არის მეთქი და საკმარისია. მე არ მსურს თქვენს წინაშე ბოდიშის მოხდა.

ქერქეტაძე. (გაკვირვებული წასვლას აპირებს) არა გსურთ და მე თქვენ გაჩვენებთ სეირს. (მიდის და კარებში შეჩერდება) მე თქვენ დაგანახვებთ, თუ როგორია შეურაცყოფა საქვეყნო ნიჭისა. (ისმის ხმა თავ. მურზაყანისა: ეს არის იმ შშიერ პეტრეს ბინა? უტეხ გაიდებს კარებს და შემოდის. ქერქეტაძე საჩქარო სიდაბლეს ეძლევა) კნიაზ მურზაყანს ჩემი უმდაბლესი სალამი! (გადის).

(დასასრული იქნება)

გოგია.

სნეულთ სპერმინი

ნებადართულია შინაგ. სამინ. არს. სამკ. საბჭ. მიერ № 9796

დ ა ს უ ს ტ ე ბ ს

ი. ნ. იკანოვის ლაბორატორია მოსკოვში.

თუ თქვენ მოქანცული ხართ ფიზიკური ან გონებრივი შრომით, ნერვები აშლილი გაქვთ, ესა თუ ის სნეულება გეპირთ—**გულს ნუ გაიტეხთ!** სპერმინი მოგანიჭებთ სასურველ დახმარებას. არ შეიძლება მას ვუწოდოთ წამალი სხეულის რომელიმე ადგილობრივ ავადმყოფობისა, არა! ეს არის სრულიად უვნებელი რამ—ეს არის სიცოცხლის ესენცია, ეს არის ძალ-ღონის წარმომშობი. იგი ჰმოქმედობს სისხლის შემადგენელობაზე, გადაახალისებს მას და სწმენდავს მას დაძველებულ მავნებელ ნაწილებიდან. როდესაც სნეულებისა თუ მოხუცებულობისაგან დაავადებულ ადგილას მოჰხვდება სპერმინი, რომელიც ჩვენს ჯანსაღობას სდარაჯობს, მაშინვე იწყებს ნაყოფიერ მოქმედებას დაზიანებულ უჯრედების გადასახალისებლად, აწვდის მას ახალს სისხლს, ახალს ძალას, და სნეულების წინააღმდეგ საბრძოლველ საშუალებასა ჰმატებს. ექიმებმა დაადასტურეს, რომ სათესლე ძაფების გამონაჟური უებარი წამალია: სიბერით გამოწვეულ ულონობისა, სისხლ ნაკლებობისა (ანემია), მძიმე ავადმყოფობის შემდეგ ნერვების აშლისა, დაქანცულობისა და სქესობრივ უილაჯობისა, დამპალ ციებისა და ჩუკუნების შედეგისა, სიგამხდრისა, სიდამბლისა, სქესობრივი სისუსტისა, წყალმანკისა, გულის სნეულებისა, შაქრის ავათმყოფობისა, ქარებისა, ნიკრისის ქარებისა. **ექიმებისა და ავადმყოფთა აზრი სპერმინის თაობაზე უფასოთ ეგზავნებათ.**

მოითხოვეთ ყველა აფთიაქებსა და საფთიაქო მაღაზიებში. ფასი—1 ფლაკონი—2 მან. 40 კაპ. ფასდადებით ვგზავნით ღირებულების 1/3 მიღებისას, შეიძლება ფოსტის მარკებითაც. მთავარი საწყობი პროვიზ. ახვლედიანის აფთიაქში, თფილისი, გოლოვინის პრასპექტი № 41, დასაკვეთად მიჰმართეთ მთელი კავკასიისთვის წარმომადგენელს **ი. გ. ახობაძეს**, ტფილისი, გოლოვინის პრასპ. № 41.

მიღებული გვაქვს სამადლობელი წერილები აუარებელ პირთაგან, რომლებიც სრულიათ გამოაჯანმრთელა ჩვენმა სპერმინმა, წერილების ნახვა შეიძლება გ. ახობაძესთან.

დასავლეთ საქართველოს მევენახეთა საზოგადოება „ალექსანდროული“

5 ივლისიდან დაიწყო

ღვინით ვაჭრობა

რაჭა-ლეჩხუმის (ყოფაანის), სვირის, ქართლის და სხვა ღვინოები. **ოლგას ქუჩა. სახლი № 8.**

„განთიადი“

1 მაისიდან ქალაქ თფილისში გაისნა ჟურნალ-გაზეთების კანტორა

ჯერ-ჯერობით აგენტებს გაეგზავნება შემდეგი გაზეთები: „თანამედროვე აზრი“, „ეშმაკის მათრახი“, „თეატრი“, „თეატრი და ცხოვრება“, „ქუთაითური „ახალი ყვავილი“, „კავკასიელი სლოვენი“, „თბილისის ლისტოკი“, „ორიზონტი“, „ეშაკი“ და „ხათაბალა“.

აგენტები ვალდებულნი მთელი თვით დაკვეთილი გაზეთების ფასი წინდა-წინ გადიხადონ. წინაადმდეგ შეთხვევაში გაზეთები არ გაეგზავნებათ.

ფული და წერილები უნდა გამოგზავნის შემდეგი აღრესით: Тифлисъ, почт.-ящ. № 96, Сильвестру Р. Таватчиладзе.

კანტორის აღრესი: ოლგინსკაია, № 6.

ყოველ თვიური საყმაწვილო ნახატებიანი ჟურნალი

„ჯეჯილი“

მცირე წლოვანთათვის და მოზრდილთათვის

ფასი: წლით 5 მ. ნახ. წლ. 3 მ. ცალკე № 40 კ.

ადრესი: Тифлисъ, ред, Журнала „Джеджили“
Артиллерiиская ул. № 5.

დასურათებული საყმაწვილო ჟურნალი

„ნაკადული“

წლიურ ხელის მომწერლებს მიეცემათ

24 წიგნი ნაკადულისა მცირე წლოვანთათვის || 12 წიგნი ნაკადულისა მოზრდილთათვის

ფასი: ორივე გამოცემისა წლით 5 მ. ნახ. წლ. 3 მ.
ცალ-ცალკე მცირე წლოვანთათვის 21 წ. 3 მ.
მოზრდილთათვის 12 წ. 3 მ.

ადრესი: Тифлисъ, Ред. „Накадули“ Голов. просп. № 8

გოლოვინის პროსპექტისა და სამხედრო ქუჩის კუთხეში

გაიხსნა ახალი აფთიაქი

ვარლამ აზვლედიანისა.

გთხოვთ პირადათ დარწმუნდეთ.

შუშხუნა

„ჩვენი გემო“

კვასი

„ჩვენი გემო“-ს ქარხანა გადავიდა ჩერქეზოვის ქუჩაზე № 38.

კვასი მზადდება პირველ ხარისხოვან მასალისაგან და ნადუღი წყლით. სისუფთავე ქარხანაში საუც-
ხოვოთ დაცულია. ამზადებს დიდი ხნის დაკვირვებული და პრაქტიკის მქონე მოხელე. გემო და სუნი მეტათ სასიამოვნო აქვს.

ვისაც სურს დალიოს ნამდვილი პურის კვასი. მოითხოვოს ყოველგან **„ჩვენი გემო“** და არ აურიონ ის სხვა ფირმებში. კვასი **„ჩვენი გემო“** ქიმიურ ლაბორატორიისაგან გასინჯული და მოწონებულია.

გთხოვთ პირადათ დარწმუნდეთ.

იყიდება გასული წლების ჟურნალები:

1) „ეშმაკის მათრახი“ 1908 წ. 34 ნომერი 2 მ. 50 კ.

2) „ეშმ. მათრახი“ -1909 წლ. 34 ნომერი 2 მ. 50 კ.

ორივე წიგნი ერთად მშვენიერი ყდით ეღირება—6 მან.

3) „მათრახი“ 1910 წლის 33 ნომერი—2 მ. 50 კ.

4) „ალმანახები“ 1909 წლის 10 ნომერი—50 კ.

პროვინციაში მსურველთ გაეგზავნება ჩვენის ხარჯით ვინც წინ და წინ გამოგზავნის ფულს ან ფასდადებით გაიწერს.

ადრესი: Тифлисъ, Типографiя Шрома; Теофилу Болквадзе.

უფროსი ექიმი. მე ქალებს საზოგადოთ დიდ პატივსა ვცემ და დარწმუნებული ბრძანდებოდეთ თავ-თავის დროზე ყველას მივიღებ...

ნებადართულია სამხ. ცენზორ. სტამბა ამხ. „შრომა“. რედაქტორ-გამომც. თ. ბოლქვაძე